

กสม. ๑
รายงานผลการตรวจสอบ
การละเมิดสิทธิมนุษยชน

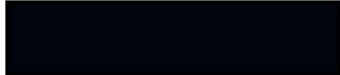
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๑๔ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๖๔/๒๕๖๔

เรื่อง สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุข อันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย กรณีกล่าวอ้างว่าถูกพนักงานรักษาความปลอดภัยโรงพยาบาลควบคุมตัวและคุกคามระหว่างการรักษาพยาบาล

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง โรงพยาบาลลำปาง

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๕๓/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๔ กล่าวอ้างว่า เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ผู้ร้องถูกสุนัขกัด จึงเดินทางไปรักษาที่โรงพยาบาล [REDACTED] จังหวัดลำปาง แพทย์ได้ฉีดยาวัคซีนจำนวน ๑ เข็ม และนัดหมายให้ผู้ร้องมาฉีดวัคซีนอีกครั้งหนึ่ง ต่อมา ผู้ร้องมีความกังวลจึงไปตรวจรักษาที่โรงพยาบาลผู้ถูกร้อง พนักงานรักษาความปลอดภัยของผู้ถูกร้องให้ผู้ร้องเข้าห้องฉุกเฉินเพื่อพบจิตแพทย์ และฉีดยานอนหลับให้ผู้ร้อง หลังจากนั้นได้พาตัวผู้ร้องเข้าไปในห้องซึ่งเป็นกรงเหล็ก โดยมีพนักงานรักษาความปลอดภัยของโรงพยาบาล จำนวน ๕ คน เข้ามาควบคุมตัว ผู้ร้องเห็นว่า การกระทำดังกล่าวเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย ที่ได้รับการรับรองและคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และเป็นการกักขังหน่วงเหนี่ยวตามประมวลกฎหมายอาญา จึงขอให้ตรวจสอบ ทั้งนี้ ผู้ร้องได้แนบหนังสือรับรองแพทย์จากโรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๔ ปรากฏตามผลการตรวจสอบของจิตแพทย์ว่า ผู้ร้องเป็นโรควิตกกังวล (Panic disorder) แต่ไม่มีอาการโรคจิต ประกอบคำร้องเรียนด้วย

๒. การพิจารณาคำร้องเบื้องต้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาจากข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วเห็นว่า พฤติการณ์ตามที่ถูกกล่าวอ้างเป็นกรณีเกี่ยวกับสิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุข อันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย ซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖

๓. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบโดยพิจารณาจากการชี้แจงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ดังต่อไปนี้

๑) หนังสือโรงพยาบาล

ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒) หนังสือโรงพยาบาลเกาะคา จังหวัดลำปาง ที่ ลป ๐๐๓๒.๓/๒๖๔๖ ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓) หนังสือโรงพยาบาลลำปาง ที่ ลป ๐๐๓๒.๑๐๑.๑/๕๑๔๘ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๔ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๔. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาคำร้อง ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง ฝ่ายผู้ถูกร้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบทบัญญัติของกฎหมายแล้ว^๑ ข้อเท็จจริงฟังในเบื้องต้นได้ว่า ผู้ร้องมีประวัติเข้ารับการรักษาทางจิตเวชที่โรงพยาบาลลำปาง ตั้งแต่ปี โดยแพทย์วินิจฉัยว่าเป็นโรควิตกกังวล มีประวัติการใช้เมทแอมเฟตามีน และบุหรี ผู้ร้องได้เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ แต่เนื่องจากผู้ร้องเป็นไข้และต้องการเข้ารับการรักษาเร่งด่วน จึงเข้าไปพบแพทย์โดยยังไม่ได้รับการซักประวัติและไม่ได้รับอนุญาตก่อนเข้าห้องตรวจ ซึ่งแพทย์ที่ทำการตรวจเป็นหญิง เจ้าหน้าที่หน้าห้องเกรงว่าแพทย์กับผู้ร้องอาจเกิดปัญหาการรับรู้ประวัติ ผู้ร้องได้ จึงเรียกพนักงานรักษาความปลอดภัยมาจับตัวผู้ร้อง ในวันดังกล่าวได้มีการรายงานทีมจิตแพทย์ เพื่อให้การวินิจฉัย พบว่าผู้ร้องเล่าเรื่องยืดยาวสรุปใจความสำคัญไม่ได้ แพทย์วินิจฉัยว่าเป็นโรคจิตเฉียบพลัน สันนิษฐานว่าอาจเกิดจากยาที่ผู้ร้องมีประวัติการใช้ ประกอบกับยังติดต่อญาติไม่ได้ จึงฉีดยาให้สงบ และให้ผู้ร้องนอนรักษาตัวที่โรงพยาบาลผู้ถูกร้อง ต่อมาภายหลังเมื่อติดต่อญาติของผู้ร้อง

/ได้ปฏิเสธ...

^๑รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

การจับและการคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

การค้นตัวบุคคลหรือการกระทำใดอันกระทบกระเทือนต่อสิทธิหรือเสรีภาพในชีวิตหรือร่างกายจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ

การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมจะกระทำมิได้

มาตรา ๔๗ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการสาธารณสุขของรัฐ

บุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตรายจากรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ได้ปฏิเสธการรักษา แพทย์จึงออกใบนัดให้ผู้ร้องเพื่อติดตามรักษาอาการอย่างต่อเนื่องหลังจากเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวแล้ว ผู้ร้องได้ทำหนังสือเรื่องร้องเรียนผู้อำนวยการโรงพยาบาลผู้ถูกร้อง

เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๓ ตามหลักฐานใบสรุปข้อมูลการรักษา พบว่าผู้ร้องไปโรงพยาบาลผู้ถูกร้องก่อนวันนัด ๑ วัน เพื่อขอเข้าพบผู้อำนวยการโรงพยาบาลผู้ถูกร้องเนื่องจากต้องการติดตามความคืบหน้าเรื่องร้องเรียน แต่ผู้อำนวยการโรงพยาบาลผู้ถูกร้องไม่อยู่ ผู้ร้องอาจเกิดความเครียด จึงขึ้นไปทำสำนักงานผู้อำนวยการโรงพยาบาลผู้ถูกร้องก่อนได้รับอนุญาตและพยายามขึ้นไปบนห้องผู้อำนวยการ พนักงานรักษาความปลอดภัยและจิตแพทย์จึงเชิญตัวผู้ร้องไปที่ห้องตรวจจิตเวช

เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๓ ผู้ร้องอ้างว่าได้พาคุณตา อายุ ๘๘ ปี เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเกาะคาและโรงพยาบาลเกาะคาได้ส่งตัวคุณตาของผู้ร้องไปรักษาที่โรงพยาบาลผู้ถูกร้อง ผู้ร้องจึงถือโอกาสเข้าพบผู้อำนวยการโรงพยาบาลผู้ถูกร้อง เพื่อสอบถามกรณีที่ผู้ร้องเคยร้องเรียนปัญหาการใช้สิทธิในการรักษา เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เมื่อตรวจสอบแล้วพบว่าผู้ร้องสามารถใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า หรือสิทธิสวัสดิการประชาชนด้านการรักษาพยาบาล (บัตร สปร.) และไม่ได้สำรองจ่ายเงินแต่อย่างใด ผู้ร้องจึงเข้าไปในสำนักงานผู้อำนวยการก่อนได้รับอนุญาต เจ้าหน้าที่จึงแจ้งพนักงานรักษาความปลอดภัยระงับเหตุ และเชิญทีมบริหารความเสี่ยง ทีมจิตแพทย์นักจิตวิทยา เข้าพูดคุยกับบิดาของผู้ร้องเพื่อป้องกันการเกิดซ้ำ

เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๔ ผู้ร้องนำยา (กลุ่มยารักษาโรคหัวใจและยารักษาจิต) และบัตรนัดจากโรงพยาบาล ████████ มาพบแพทย์เพื่อขอตรวจปัสสาวะหาสารเมทแอมเฟตามีนอีกครั้ง โดยก่อนหน้านี้ได้ตรวจที่โรงพยาบาล ████████ แล้ว โดยผลการตรวจไม่พบสารเมทแอมเฟตามีน (ผลเป็นลบ) จึงให้เข้ารับการตรวจที่ห้องตรวจอายุรกรรม ผลการตรวจปัสสาวะไม่พบสารเมทแอมเฟตามีน ผู้ร้องได้เคยร้องเรียนโรงพยาบาลผู้ถูกร้องต่อสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีคำวินิจฉัยให้ยุติเรื่องร้องเรียนแล้ว เนื่องจากไม่ปรากฏว่ากรณีดังกล่าวเป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนือหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

กรณีมีปัญหาที่ต้องพิจารณาว่า การที่พนักงานรักษาความปลอดภัยของผู้ถูกร้องเข้ามาควบคุมตัวผู้ร้องในระหว่างการรักษา เป็นการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย การกระทำใดที่กระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีเหตุผลอันสมควรตามที่กฎหมายบัญญัติ ผู้ร้องมีประวัติการรักษาทางจิตเวชที่โรงพยาบาลลำปาง ตั้งแต่ปี ████████ โดยแพทย์วินิจฉัยว่าเป็นโรควิตกกังวล มีประวัติการใช้ยาเมทแอมเฟตามีนและบุหรี ผู้ร้องเข้ารับการรักษาเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เนื่องจากมีไข้ มีน้ำมูก และแผลแห้งเนื่องจากถูกสุนัขกัดที่บริเวณน่องขา และอยู่ระหว่างรอผลการตรวจเลือดจากโรงพยาบาลเกาะคา ซึ่งผู้ร้องได้ตรวจไว้ก่อนหน้านั้น โรงพยาบาลลำปาง จึงนัดอีกครั้งวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ แต่ผู้ร้องไปพบแพทย์ก่อนวันนัดคือวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ และในขณะที่รอห้องตรวจที่ฝ่ายอายุรกรรม ผู้ร้องเข้าห้องตรวจของแพทย์ซึ่งเป็นแพทย์หญิงก่อนได้รับอนุญาต เจ้าหน้าที่ห้องตรวจเกรงว่า อาจเกิดเรื่องไม่คาดคิดได้ จึงได้เรียกพนักงานรักษาความปลอดภัยของผู้ถูกร้องระงับเหตุ ผู้ร้องเล่าเรื่องยืดเยื้อ สรุปใจความสำคัญไม่ได้ และติดต่อญาติไม่ได้

แพทย์วินิจฉัยว่าเป็นโรคจิตเฉียบพลัน สันนิษฐานว่าอาจเกิดจากยาที่ผู้ร้องมีประวัติการใช้ ประกอบกับขณะนั้นยังติดต่อกฎาติไม่ได้จึงฉวยโอกาสให้สงบและให้ผู้ร้องนอนรักษาตัวที่โรงพยาบาลผู้ถูกร้อง ต่อมาภายหลังเมื่อติดต่อกฎาติของผู้ร้องได้ กฎาติได้ปฏิเสธการรักษา แพทย์จึงออกใบนัดให้ผู้ร้องเพื่อติดตามรักษาอาการอย่างต่อเนื่อง หลังจากเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวแล้ว ผู้ร้องทำหนังสือร้องเรียนผู้อำนวยการโรงพยาบาลผู้ถูกร้อง และเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๓ ผู้ร้องอ้างว่าได้พาคณะตาของผู้ร้องไปรักษาที่โรงพยาบาลผู้ถูกร้อง ผู้ร้องจึงถือโอกาสเข้าพบผู้อำนวยการที่โรงพยาบาลผู้ถูกร้อง เพื่อสอบถามกรณีที่ผู้ร้องเคยร้องเรียนปัญหาการใช้สิทธิในการรักษาพยาบาล เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เมื่อตรวจสอบแล้วพบว่าผู้ร้องสามารถใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า หรือสิทธิสวัสดิการประชาชนด้านการรักษาพยาบาล (บัตร สปร.) และไม่ได้สำรองจ่ายเงินแต่อย่างใด จากข้อเท็จจริงดังกล่าว จึงเห็นว่าการกระทำของพนักงานรักษาความปลอดภัยของผู้ถูกร้อง มิได้กระทำโดยไม่มีเหตุอันสมควร เนื่องจากเป็นมาตรการป้องกันเพื่อความปลอดภัยของแพทย์และผู้เกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ตามสภาวะวิสัยที่ได้รับมอบหมาย กรณีดังกล่าวจึงยังไม่เพียงพอที่จะรับฟังได้ว่าพนักงานรักษาความปลอดภัยของผู้ถูกร้อง ได้ละเมิดสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายโดยหน่วงเหนี่ยวผู้ร้องอันเป็นการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้อง เห็นควรยุติเรื่อง

๕. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๓๙/๒๕๖๔ (๑๔) เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๔ จึงมีมติให้ยุติเรื่อง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์
นางปรีดา คงแป้น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี
นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์
นางสาวปิติกาญจน์ สิทธิเดช
นายวสันต์ ภัยหลีกลี้

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

.....

